

Toelichting oplossing

Bosaanplant omschrijft het planten van bomen op (gedegradeerd) land voor houtproductie of ander gebruik. De hoeveelheid koolstof die wordt vastgelegd is afhankelijk van het soort boom, de locatie, de bodemgesteldheid en de gekozen structuur. Verarmde weilanden en landbouwgrond, middenbermen van snelwegen, braakliggend terrein of land dat zwaar beschadigd is door bijvoorbeeld industrie, zijn geschikt om strategisch te beplanten met bomen en vaste planten. Bij de keuze voor bomen is het van groot belang rekening te houden met omgevingsfactoren zoals grondwater en de biodiversiteit van het lokale ecosysteem.

Het is van belang in een herbebossingsproject de natuurlijke indeling van een bos zoveel mogelijk na te bootsen. Hierdoor wordt biodiversiteit versterkt en wordt het bos bestand tegen plagen en ziekten. Door de grotere soortenrijkdom middels aanplant van verschillende struiken en planten ontstaat er meer biomassa / productie en meer koolstofvastlegging.

Terwijl bomen vaak nog als kostenpost en aansprakelijkheid op de balans staan, zijn er vele waarden die bomen in de (stedelijke) omgeving bieden, waaronder verkoeling, verbetering van de luchtkwaliteit, biodiversiteit, waterberging en CO₂-opslag.

Potentie bosaanplant in Utrecht

Totaal adresseerbare markt

- 18.395 ha niet-cultuurgrond met een landbouwbestemming en een ongedefinieerde hoeveelheid middenbermen, industrieterrein en gedegradeerde natuurgrond

Plausibel scenario

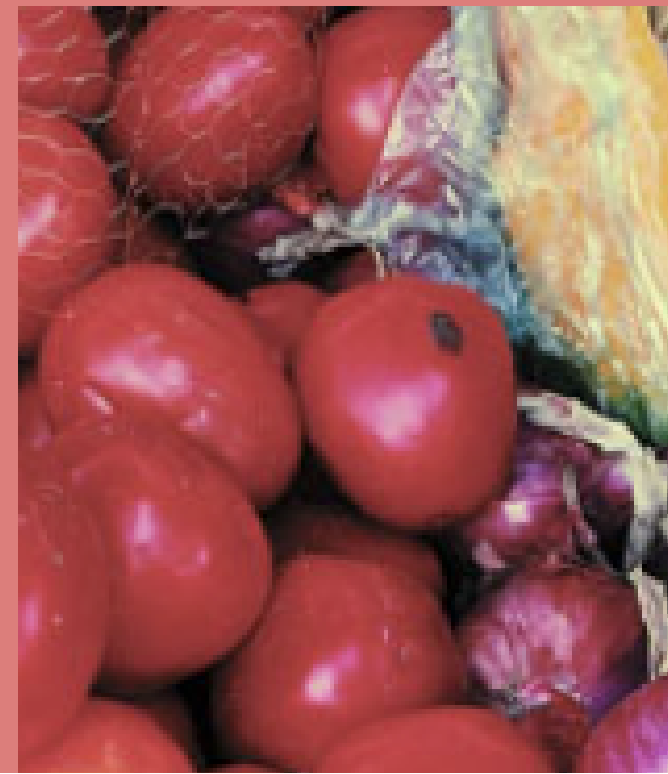
- Vastlegging 2030: 0,006 Mton

Ambitieuus scenario

- Vastlegging 2030: 0,013 Mton

De emissies uit de landbouw & landgebruik bedragen op dit moment 1,13 Mton CO₂-eq en bestaan voornamelijk uit methaan en distikstofoxide (lachgas), gevolgd door CO₂. Methaan is afkomstig van rundvee en melkkoeien in de vorm van mest en fermentatie. Distikstofoxide is o.a. afkomstig van het gebruik van kunstmest en CO₂ van het energiegebruik van de sector. De provincie Utrecht zet in op een veerkrachtige landbouw die naast voedselproductie ook bijdraagt aan het behalen van de milieudoelen en recreatieve waarde als rust, ruimte en beleving voortbrengt. Duurzaamheid, de relatie tussen stad en platteland en economische rendabiliteit vormen daarbij belangrijke randvoorwaarden.

Technische uitgangspunten oplossing

- De aanplant van nieuwe bomen op gedegrademd land, met als doel productiebos, heeft een gemiddelde levensduur van 26 jaar. Steeds meer productiebos wordt ecologisch en langdurig beheerd. Aangenomen wordt dat alle opgeslagen koolstof bij eventuele oogst opnieuw wordt uitgestoten, behalve de koolstof die is opgeslagen in hout voor bijvoorbeeld houtbouw of andere doeleinden. Houtbouw en bebossing hebben dus een wederzijds versterkend effect in CO₂-opslag. In tegenstelling tot wat vaak wordt gedacht, blijft een goed ecologisch beheerd bos CO₂ opslaan in de bodem, ook als bomen een volwassenheidsstadium hebben bereikt. (Drawdown modellen)
- De vastleggingspotentie: 3,3 ton koolstof per ha/jaar op basis van de Drawdown modellen.

Totaal adresseerbare markt Utrecht

- Het totale gebied dat kan worden toegewezen voor bosaanplant bestaat uit 18.395 hectare niet-cultuurgrond met een landbouwbestemming en een ongedefinieerde hoeveelheid middenbermen, industrieterrein en gedegrademde natuurgrond (CBS).
- Een vertaling van de gezamenlijke bossenstrategie om het areaal bos met 10% te verhogen betekent ca. 1.500-2.000 ha. extra bosaanplant (NNN en Groene Contour) in provincie Utrecht.

Scenario's

- De baseline is gelijk gesteld aan de ambitie van de provincie Utrecht voor de aanplant van 600.000 bomen, het equivalent van 500 ha in 2021-2023.
- Plausibel scenario: 1.800 ha bosaanplant en aanplant van bomen in stedelijk gebied, in lijn met de landelijke bossenstrategie en de ambitie van de provincie om +/-10% meer bos aan te planten.
- Ambitieuw scenario: 4.000 ha bosaanplant, inclusief meer bomen in bermen, openbare ruimte. Dit betreft de implementatie van 20% van de totale adresseerbare markt.

Beleidsdoelen & ambities provincie Utrecht

Het Bomen Actieplan (2020) laat de mogelijkheden zien om in de periode 2020-2023 minimaal 600.000 extra bomen aan te planten in de provincie Utrecht. Het plan is aangeboden door de Natuur en Milieufederatie Utrecht (NMU) naar aanleiding van een motie vanuit de provincie Utrecht. Dit is in lijn met de ambitie van het landelijk actieplan van Plan Boom waar Milieufederaties pleiten 10 miljoen bomen aan te planten tussen 2020-2023.

Voorbeelden van bosaanplant

IVN Natuureducatie verzorgt Tiny Forest[®] in onder andere Utrecht waar op dit moment al zeven Tiny Forests zijn geplant. Een Tiny Forest[®] is een dichtbegroeid, inheems bosje zo groot als een tennisbaan. Het bos trekt veel planten en dieren en zorgt voor verkoeling in de stad en vangt water op.

In opdracht van de provincie Utrecht heeft de Natuur en Milieufederatie Utrecht een onderzoek uitgevoerd voor het bosbeleid van de provincie waarin geconcludeerd wordt dat het mogelijk is 600.000 nieuwe bomen aan te planten in de provincie Utrecht voor 2023.

Voedselbos Haarzuilen is een particulier initiatief voor een voedselbos. Op ruim 5 hectare rivierklei groeit een veelheid aan noten, fruit, bessen en kruiden. Het doel is een gezond ecosysteem waar je een groot deel van het jaar uit kunt oogsten, en waar een grote diversiteit aan insecten, vogels en zoogdieren voorkomt.

Bronnen

- [Bomen Actieplan Provincie Utrecht](#)
- CBS: <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/80780NED/table?fromstatweb>
- Provincie Utrecht stemt in met plannen voor méér en gezondere Utrechtse bossen
- WUR: Gereedschapskist klimaatslim bosbeheer